

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—
Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerite
Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus
Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 9

Tallinn, 8. märtsil 1938

IV aastakäik

SISU:

CONTENTS:

	Lk.		Page
PÖLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Tänavune seemneturg	170	Seed Market	170
Piimanduse areng Saksas	172	Dairy Industry in Germany	172
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Ameerika kaubad Eestis	174	American Merchandise in Estonia	174
Lühimuundiseid	177	Sundry Information	177
HINNAD		PRICES	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	179	Prices and Quotations	179
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	178	Butter Market	178
Peekoniturg	180	Bacon Market	180
Tapaloomade ja lihaturg	180	Cattle and Meat Market	180
Kanamunaturg	180	Egg Market	180
Põllumajanduslik väljavedu	181	Exports of Agricultural Products	181
Piimaturg	181	Milk Market	181
Teraviljaturg	182	Grain Market	182
Linaturg	182	Flax Market	182
Kartuliturg	183	Potato Market	183
Aedviljaturg	183	Vegetable Market	183
Kalaturg	183	Fish Market	183
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaaruanne	184	Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	184
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Alkoholjookide müük Soomes	185	Sales of Alcoholic Beverages in Finland in 1937	185
„Pienocentras“ tegevus 1937. a.	186	Activity of „Pienocentras“ in 1937	186
Leedu Panga (Lietuvos Bankas'e) tegevus	186	Activity of Lietuvos Bankas	186
Leedu kaubanduslikud läbirääkimised välisriigiga	187	Lithuanian Trade Negotiations with Foreign Countries	187
Itaalia väliskaubandus 1937. a. riikide järgi	188	Italian Foreign Trade in 1937 by Countries	188

PÖLLUMAJANDUS

TÄNAVUNE SEEMNETURG. — SEED MARKET.

Agr. A. Tamm.

M. a. ei olnud seemnekasvatatajale soodus. Kevadel takistas põud viljade kasvu, hiljem tegid aga sademed raskusi viljade koristamisel. Eriti väikeseks on jäänud põua tõttu suvinisu- ja odrasaak, mis oli m. a. seemnekasvatatajate juures sagedasti alla 1000 kg ha-lt. Taliviljade saagid olid paremad, ulatudes sageli üle 2000 kg ha-lt. Kaera seemnesaak oli rahuldav, tihti isegi üle 2000 kg ha-lt. Põldhernesaaik aga on põua tõttu madal. Sademeterohke suve lõpp vähendas kõigi seemnete kvaliteeti. Kasvanud seemneid on tänavu kõigi viljade juures rohkem kui eelmisel aastal. Ka idanevus on sademeist tingitud rikkete tõttu sageli madal. Eriti on sademete rohkus mõjustanud nisu, ristiku ja herne idanevust.

Vastavalt m. a. kasvutingimustele on kujunenud ka tunnustatud seemnete hinnad tänavusel seemneturul.

Teraviljaseemne hinnad jäid võrreldes e. a. ga rukkil ja nisul endisiks, odral ja kaeral tõusid aga 2 s kg. Eesti Sordiparanduse Seltsi poolt plommitud seemned on peale selle veel 2 s kg kallimad tavalisest tunnustatud seemnest. Plommimiseega on tahetud rõhutada mõnede seemnete kõrget kvaliteeti, mispärast ka nende hind on kõrgem.

Plommitud seemned on põldude tunnustamise andmeid puhtad võõrliikidest ning sortidest ja on vabad seemnete kaudu levi-vaist taimhaigusist (nõgipeadest). Ka plommimata tunnustatud seemned on sordiehtsad ja terved, võivad aga sisaldada lubatud määral võõraid liike ja nõgipäid — tunnustamisel loetud 100 sammu pikkusel ribal kahe kää ulatuses harva üksikuid taimi. Kaheksendist hinnavahest kg-lt lisab juurde ka see, kui seemne on originaal, s. o. sordiaretajajaga kokkuleppel tema otsese kontrolli all elidist paljundatud seemne. Säärased seemneid on tänavu mitmel mitmest kodumaal aretatud sordist.

Kuigi talirukkikipindala tunnustamine vä-

henes, jäi hind siiski endiseks. Endiseks jäi ka suvinisuhind, hoolimata põua mõjul vähenenud saagist, sest suvinisusorte, peamiselt diamannti, on levatatud juba õige rohkesti, mistõttu sordinisu, kuigi mitte tunnustatud, on kõikjal saadaval.

Odra- ja kaerasorte on puhtal kujul vähem saadaval. Kaera- ja odrakasvatuse segavilja söödatarbeks on ajanud need sordid kõikjal segamini, mistõttu puhas odra- ja kaerasort on saada raskem kui nisu. Seepärast on ka nende hind tõusnud aasta-aastalt, nii et oder on jõudnud juba nisuga peagu võrdsesse hinda. Ka välismaalt m. a. sisseveetud seemneviili tõi põllumeestele pettumusi, mistõttu tuleb hinnata kõrgemalt kodumaiste tunnustatud seemnete väärtust. Mõned põllumehed lasksid möödunud suvel tunnustada oma kaerapõlde, mis pidi olema taani „originaal“ võit, mida see muudugi ei olnud, sest originaal-võitu võib saada ainult Svalfist Rootsist. Suur oli aga nende põllumeeste üllatus, kui paljukiidetud taani „originaal“ sisaldas lähemal vaatlusel sel määral nõgipead, nagu seda meie kodumaal võib väga harva leida ka kõige tavalisemal põllul. Tunnustamiskomisjon luges kaerapõllus 100 sammu kohta ümmarguselt 600 tolmnõgipead. Sealjuures maksti selle kaeraseemne eest kohe peal tarvita-jateühingus 28 s kg, kuna seemneviljanäitusel meie oma haigusist täiesti puhas tunnustatud võit kaeraseemne maksus 20 s kg. Meie seemnekasvandusis on korduvate puh- timiste tõttu nõgipead muutunud viimasel ajal õige haruldaseks nähtuseks. Vähemalt kõva nõgipea on kadunud täiesti.

Teraviljade, kaunviljade ja kiudtaimede tunnustatud seemnete hinnad seemneviljanäitusel.

TERAVILJA-SORDID	kg hind kr.
Rukis Sangaste, plommitud	—20
orig. Jõgeva nr. 1, plommitud	—22
orig. Jõgeva nr. 2, plommitud	—22

Talinisu parandatud Luunja orig., plommit. —32
Luunja plommitud —30
Luunja —28
Kuusiku 75 —30
Suvinisu Diamant plommitud —30
Diamant —28
Kitchener —28
Oder Jõgeva 458 orig. plommitud —28
Jõgeva 458 —26
Jõgeva 19 —26
Kuld —24 —26
Kaer Kehra Saagirikas —20 —22
Kehra Varane —20 —22
Kuldvihm plommitud —22
Võit —20
Tatar kohalik —30

KAUNVILJAD.

Põldhernes Jõgeva roheline —50
Konkordia —45

KIUDTAIMED.

Lina —30
Kanep —40

Põldhernehind on tänavu 5 s kg kallim. Kuigi Jõgeva rohelist hernest on tänavu müügil juba mitme kasvataja käest, on selle üldist lugupidamist võitnud sordi-seemnetagavara siiski veel liiga väike, et mõjustada hindu. Peluskit ja vikki ei ole tänavu müügil seemneviljanäitusel, nende hind võib kujuneda turul 20 s kg.

Linaseemne kvaliteet on tänavu sademete tõttu halvem kui e. a.

Heinaseemnete hinnad on tänavu osal seemnel langenud, osal tõusnud. Punase ristiku seemne hind, mille kasvatamiseks m. a. oli ebasoodus, on jäänud siiski endiseks, sest e. a. tagavaru jäi müümata. Tunnustatud hilise punase ristiku seeme on seemnevähesuse tõttu tõusnud. Rootsi ristiku hind on tõusnud tavalisel turukaubal võrreldes e. a. Kr. 2.30 kg. Tunnustatud seeme maksab Kr. 2.50 kg. Need on hinnad, milledega müüakse ristikuseemet seemneviljanäituse ajal. Seemneäride hinnakirjades ristiku- ja timutiseemne hindu tavaliselt ei märgita, sest hinnad on hooaja kestel muutlikud. Valge ristiku seemne hind on jäänud muutmata. Langenud on aga valge mesiku seemne hind, sest mesikuseemet jäi m. a. suuremaid tagavaru müümata.

Heinaseemnete hinnad tänavusel seemneviljanäitusel.

LIBLIKOEELISTE HEINTAIMED SEEMNED.

Hiline punane ristik, tunnustatud 2.50
Hiline punane ristik, tunnustamata 1.60—1.80
Rootsi ristik 2.50
Valge ristik 2.80
Valge mesik —60

KÕRRELISTE HEINTAIMED SEEMNED.

Timut Jõgeva 54, rabatud seeme, söklata seemneid kuni 5% 1.25
Timut Jõgeva 54, masinaga pekstud, söklata seemneid 5—25% 1.— 1.10
Timut Primus, masinaga pekstud, söklata seemneid 5—25% 1.— 1.10
Pärisaruhein Jõgeva 47 1.50
Pärisaruhein Lyngby 1.80
Kerahein Jõgeva 220 1.60
Kerahein teised sordid 1.50
Aasnurmik Jõgeva koguvalik 3.—
Aasnurmik Mikuri 3.—
Punane aruhein Jõgeva võsundiline 2.80
Hilisnurmik Jõgeva 463 2.80
Hilisnurmik Jõgeva 184 2.50
Ohtetu luste Jõgeva koguvalik 2.40
Aasarebasesaba Jõgeva 2.80

Kõrsheinaseemneist on timuti-hind tänavu tõusnud tublisti. Viimaste aastate timutiseemne madal hind, 60—70 s kg, ei meelitanud enam kedagi asutama uusi timutiseemnepõlde ja timutiseemnepõldude pindala tunnustamine langes ligi 20 ha. Ka saagid olid timutiseemnel m. a. väiksemad osalt põua, osalt vananenud seemnepõldude tõttu. Vähem tavalisest tuleb timutiseemet müügile ka põldheinaviljadelt. Kõik see on põhjuseks, miks timutiseeme on tänavu võrreldes e. a. peagu kahekordses hinnas. Timutiseemne-hind 1—1,25 kr kg kõigub söklata seemnete rohkuse järgi. Seemned, milledes söklata seemneid on üle 25%, ei pääse näituse kaudu müügile. Pärisaruheinaseemne hind püsib Jõgeva sordil e. a. tasemel, lyngbyl on aga langenud 20 s kg. Seemnepõldude pindala on tunnustamisel ka peagu endine, suurenedes ainult 3 ha. Keraheinaseeme on tänavu pärisaruheinaga ühes hinnas, maksudes Kr. 1.50 kg. Ainult Jõgeva 220 kui talvekindlam on 10 s kallim, osutades seega väikest hinnatõusu. Tähtsamate alusheinte — aasnurmiku ja punase aruheina — seemne hinnad on e. a. võrreldes langenud 20—40 s kg. Hilisnurmik ja ohtetu luste püsivad aga endises hin-

nas. Hoolimata timutiseemnepõldude pindala suurest vähenemisest 20 ha suurenes kõrsheina-seemnepõldude pindala m. a. siiski kogusummas 4 ha. On suurenenud ka seemnete tagavarad paljudel kõrsheinaliikidel. Sellest hoolimata võib aga karta, et ka tänava üksikuist kõrsheinaliikidest tuleb kevadel puudus, sest uudismaade harijad vajavad seemet senisest suuremal kogusel.

SÖÖDAJUURVILJA-SEEMNED	kr. kg
Söödapeet Eckendorfi kollane	1.50
Söödapeet Barres Stryno	1.40

Söödanaeris Östersundom	1.60
Söödanaeris Eesti naeris, Jõgeva	2.—
Söödanaeris Fühni Bortfeld	1.20
Söödakaalikas Bangholm Pajbergi	1.60
Söödaporgand Lobberichi	3.60

Söödajuurvilja-seemneist on söödapeedisortide hind langenud 10—20 s. kg. Söödanaeris- ja -kaal on endises hinnas. Söödaporgandiseemet tuleb tänava suuremal kogusel müügilie kodumaalt, sest kuiv ja päikeserikas sügis võimaldas seemnevalmist.

PIIMANDUSE ARENG SAKSAS. — DAIRY INDUSTRY IN GERMANY.

Agr. J. Jaanhold.

Saksa teeb pingutusi, et suurendada oma maa toodangut selleks, et vedada välismailt võimalikult sisse vähemalt karja- ja piimasaadusi. Seks otstarbeks püüab ta suurendada kõigepealt loomasöödabaasi, tõsta piimakarja tootmisvõimet ja arendada piimatööstust ning tõsta piimasaaduste kvaliteeti. Kuidas mainitud piimamajandustegurid arenevad Saksas, sellest mõnesid üksikasjalisemaid andmeid.

Kõigepealt püütakse karjasöödabaasi kodumaal toodetud söötadega arendada niivõrd välja, et sissevedu jõusöötadena viia miinimumini. Heina saadi 1927—33. a. keskmiselt 34.3 milj. tn. 1936. a. suurenes see 40.2 ja 1938. a. — 37.5 milj. tn-le.

Ka toorsöödabaasi suurendamisele on pühendatud vääriliselt tähelepanu. Nii oli 1934 a. silosööt 2,32 milj. m³. 1936. a. juba 5,32 milj. m³. Silo valmistati maisist, kui ka rohust. Loomasöödajuurvilja toodeti 1934. a. 41,4 milj. tn. 1936. a. aga 46,9 milj. tn. Piima toodetakse aastas 24,2—25,5 miljard. kg.

Lehmi oli Saksas 1936. a. kokku 10 122 000, neist ainult liipsilehmi 7 612 000 ja liipsi- ning ühtlasi töölehma — 2 510 000. Sõltuvalt loomasöödakasvu-tingimustest kujunevad ka keskmised piimatoodangud lehma kohta. 1934. a. oli keskmine toodang 2 416 kg. 1935. a. — 2 442 kg ja 1936. a. — 2 513 kg.

Kuigi lehmade üldtoodanguis näeme järjekindlat tõusu, ei ole seda kontrolliti alla kuuluvates lehmade toodanguis, vastupidi — nende toodangud vähenevad aasta-aastalt.

	piima	rasva	rasva
	kg	kg	
1933. a. oli keskm. lehma kohta	3 729	124	3,33%
1934. a. " " " "	3 678	122	3,32%
1935. a. " " " "	3 555	118	3,32%
1936. a. " " " "	3 452	116	3,36%

Silmnähtav keskmise toodangu langus ei põhjenda samade lehmade toodangute langust, vaid prof. Hansen seletab seda nähtust seega, et viimaseil aastail suureneb kontrollialuste lehmade juurdekasv. Taas juurdetulnud lehmad, kel on võrdlemisi madalad toodangud, kisuivad keskmist alla. 1936. a. oli kontrollialuste lehmade arv $\frac{1}{2}$ milj. suurem kui e. a. 1937. a. algul oli kontrolli all 5,2 milj. lehma, — 1936. a. algul — ümmarguselt 2 milj. lehma. Säärast kontrolli alla kuuluvate lehmade arvu järsku tõusu võib seletada ainult seega, et sunduslikult seatakse sisse kontroll.

Kui Saksas on ümmarguselt kokku 10 milj. lehma, viiakse keskmiselt üle riigi 68,8% ehk ümmarguselt 6,9 milj. lehma piim meiereidesse. 1935. a. oli mainitud vahetõus 100:60, mis näitab, et 1936. a. suurenes nende lehmade arv, kellele piim viiakse meiereidesse, ca 900 000.

juunis — 43,5 milj. kg, 1936. a. jaan. — 31 milj. kg, juunis — 49 milj. kg, 1937. a. jaan. — 36 milj. kg, juunis — 50 milj. kg.

Näib, et Saksas on piimatoodangukogused ositunud kuude järgi hoopis tihlasemalt kui meil. Võttes Saksas juuni piimakoguse 100-ks, annab jaanuar 72. Meil annavad aga sama 1936. a. või väljaveokogused: juuni 100, veebruar 26. Piimakogustega meiereides võib see amplituut meil küll muutuda, piima kohta puuduvad meil kahjulks vastavaid andmed, kuid vaevalt enam kui 100: 35—40.

Võid valmistati meiereides 1935. a. 3 143 000 kv ja 1936. a. 3 854 000 kv, juurdekasv seega 22,6%. Et või juurdekasv on suurem 1936. a. e. a. omast 22,6%, kuna sama piima juurdekasv, millest see või valmistati, on 20,1%, seletatakse seda asjaolu seega, et 1935. a. oli piima keskmine rasva-% 3,24, kuna 1936. a. — 3,27; teiseks arvatakse, et ka töö tehniliste võtetega on saavutatud tagajärgi, et kg või valmistamiseks tarvitati 1936. a. vähem piima kui e. a.

Keskmine päevane võitoodang üksikute kuude järgi oli väiksem nov. — 990 000 kg ja suurim juunis — 1 360 000 kg ehk meie

tünnide arvult kõigub Saksa päevanetoodang 19 500—26 500 tünni võid.

1936. a. valmistati Saksas üldse kõva juustu 739 150 kv, 1935. a. — 546 837 kv. Seega kasvas kõva juustu valmistamine 1936. a. enam kui $\frac{2}{3}$ e. a. vastu. 1937. a. oli kõva juustu valmistamises juba tunduvalt langus. Kõva juustu sortide all on mõeldud: šveitsi juust ja poolkõvad, nagu hollandi, tilsiti, gouda ja chester-juustud. Pehme juustude all on mõeldud sordid: koorejuust, võijuust, camemberti, limburgi, romadur, brie ja saksa pehme juust. 1936. a. valmistati pehmet juustu 769 620 kv 703 532 kv vastu 1935. a., juurdekasv seega 9,4%.

Samuti nagu või, on ka kõva juustu suurem tööstushooaeg juunis, väiksem jaanuaris: üle riigi valmistati 1936. a. jaanuaris keskmiselt päevas 130 tn, juunis — 305 tn. Pehme juustu sortide valmistamishooajad olid erinevad: väiksemal määral valmistati apr. — ca 185 tn keskm. päevas ja suurem — sept. ja okt. — ca 240 tn.

1937. a. piimandustegevuses andis juurdekasvu e. a. vastu. Piimaläbikäik meiereides suurenes 5,3%, võivalmistus — 8,2%, kõva juustu valmistus langes 8,0%, kuna pehme juustu valmistus jäi 1936. a. tasele.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

AMEERIKA KAUBAD EESTIS.

AMERICAN MERCHANDISE IN ESTONIA.

Eesti majandusareng omavarustamise suunas, mis sai uut hoogu kriisiaastail, näib nüüd süvenevat veelgi ning kehtvat edasi. Sellise majanduspoliitilise murrangu tagajärjel on muutunud vastavalt ka eesti sisseveostruktuur. Tootmisabinõude kui ka toorainete sissevedu on tõusnud, tarbimiskaupade impord aga vähenenud. Vastavalt sellele on pidanud paljude riikide väljavedu Eestisse omalt koosseisult muutuma ja tihti ka vähenema mõnede kaupade alal.

Käesolevas ülevaates vaatleme Ameerikat kogu maailmajaona, hõlmates selle alla Põhja- kui Kesk- ja L.-Ameerikat.

Kaubavahetus nimetatud maailmajaoga on olnud meile võrdlemisi elav, kusjuures kaubandusbilanss osutub aga Eestile pidevalt passiivseks: sellest maailmajaost veame endile sisse kaugelt rohkem kaupu, kui ise müüme sinna. Enne majanduskriisi, näit. 1928. a., ostime Ameerikast 26,4 milj. kr. eest mitmesuguseid tooteid ning müüme sinna vaid 3,5 milj. kr. väärtuses. Kriisiajal tarvituselevõetud sisseveokitsenduste tagajärjel ning mõnede imporditavate toodete hinnalanguse tõttu kahanes impord Ameerikast väärtuse järgi tunduvalt: 1933. a. veeti sisse sellest maailmajaost

kaupu vaid veel 5,4 milj. kr. väärtuses ning müüdi Eestist sinna 2,3 milj. kr. eest; bilansi passiivsus vähenes seega 3,1 milj. kr-le. Mullu Eesti-Ameerika kaubandusbilanss lõppes 8,9 milj. kr-se passivasaldoga meie kahjuks, kusjuures küll sissevedu Ameerikast kui ka väljavedu sinna tõusid; kriisielsete läbikäikudeni sealjuures ei ole aga jõutud.

Sisseveo iseloomustuseks Ameerikast tuleb tähendada, et see koosneb peamiselt puu-, poolvalmisainetest ning transportabimõudest. Tarbimiskaupade osasuurus on siin üsna väike. Arvestades eesti majandusarengut omavarustamise ning industrialiseerimise suunas, on toorainete kui ka tootmis- ja transportvahendite sissevedu vähesemalt vajalik, kuna rida tooraineid, milliseid tarvitab kodumaine tööstus, ei leidu meil üldse, samuti ei valmistata meil mitmeid tootmis- ega ka transportvahendeid, millised tootmistegevuseks osutuvad mõeldavamatuks. Sellelt seisukohalt on sissevedu Ameerikast täiesti kooskõlas meie majandusarengut ilmnenud suundadega.

Osundatud maailmajao riigist evivad meie suhtes silmapaistvamat tähtsust P.-Am. Ühendriigid. Viimaste osasuurus eesti üldsisseveos moodustab keskmiselt 9—10%, olles Saksa ja Inglise järele meie tähtsamaks sisseveomaaks. Mullu võrdus import P.-Am. Ühendriigist 9,0 milj. kr-ga (Saksa — 28,9 milj. kr. ja Inglise — 18,5 milj. kr.), väljavedu sinna aga vaid ümmarguselt 3 milj. kr.

Tähtsamaks P.-Am. Ühendriige kui ka Ameerika sisseveoartikliks Eestis on puuvill. Selle meie tekstiilitööstusele tähtsa toorainega varustavad P.-Am. Ühendriigid üksi ligemale 60% vastavast siseturutarvitusest. Teatavasti on P.-Am. Ühendriigid maailmas suurimaid puuvillatootmismaid. Ühendriige puuvillatarvitus Eestis m. a. ulatus ligi 4 milj. kg-le.

Teiseks tähtsamaks sisseveoartikliks, mis samuti tuleb peamiselt Ühendriigist, on puhastamata väävel. Viimane on vältimataks abimaterjaliks kodumaise paberi- ja tselluloositööstuse tootmistegevuses. Väikesel

määral ostetakse puhastamata väävliit meil ka Itaaliast, kuid väävliostud Ühendriigist on suurimad. Mullu imporditi väävliit üldse ligemale 13 000 tn, millest üle 10 000 tn toodi Ühendriigist.

Ka määrdeõlide alal osutuvad P.-Am. Ühendriigid meil tähtsamaks varustajaks; ligemale 50% sisseveetavaist määrdeõlidest teostub Ühendriigist. Samuti harpius, mis on tooraineks meie keemiatööstusele, osutub eeskätt Ühendriige päritoluga. Eesti siseturul tarvitavast parafiinist veetakse suur osa sisse Ühendriigist. Viimaseil aastail on suurenenud meil P.-Am. Ühendriige tubakaimport; kui 1936. a. osteti Ühendriigist 94 tn tubakat, võrdus see mullu aga juba 124 tn-ga. Võrreldes kriisieelse ajaga (näit. 1928. a.), on praegu ameerika tubaka tarvitus siseturul siiski veel väiksem.

Peale loetletud toor- ja abimaterjalide, milliste sissevedu toimub eeskätt P.-Am. Ühendriigist, tuleb märkida ka Ühendriige osatähtsust transportvahendite, põllutööriistade ja -masinate sisseveo alal. Imporditavaist transportvahenditest — sõidautod, mootorrattad, ka autoraamid ühes mootori ja ratastega ning autode osad — ca 15% on pärit P.-Am. Ühendriigist. Eriti silmapaistev on viimaste osatähtsus autoosade alal.

Põllumajandusmasinate sisseveo alal P.-Am. Ühendriigist evivad peamist tähtsust traktorid. Viimastega varustavad meid peamiselt Inglise ja P.-Am. Ühendriigid. Viimase 2 aasta jooksul on traktorite sissevedu Ühendriigist tõusnud intensiivsemalt kui Inglise. 1936. a. võrdus traktorite import Ühendriigist 61 tn 100 tuh. kr. väärtuses ning Inglise — 210 tn 337 tuh. kr. mullu veeti sisse traktoreid Ühendriigist 135 tn 219 tuh. kr. eest, Inglise — 316 tn 480 tuh. kr. väärtuses.

Peale siinkohal loetletud toodete P.-Am. Ühendriige päritoluga on eesti siseturul leidnud minekut ka veel rida teisi Ühendriige tooteid, milliste juures Ühendriige osasuurus ei ole niivõrd ülekaaluv kui eelosundatuid. Nimetaksime kõigepealt, näit. mit-

mesuguseid instrumente ja aparate, elektromootoreid ja dünamoid, sõidukite kumme.

Tarbimiskaupade sissevedu P.-Am. Ühendriigest võrreldes toorainetega ning tootmis- ja transportabinõudega on hoopis väike, piirdudes eeskätt kuivatatud puuvilja (õunad, ploomid, pirnid, aprikoosid kuivatatud kujul), mitmesuguste karusnahkade, vahetevahel ka teraviljaga (nisu), mõnesuguste keemiatööstuse valmiskaupadega j.m.

P.-Am. Ühendriigid on pannud suurt rõhku oma ekspordi edendamisele. Ekspordipropaganda kandvamad jõud peituvad Ühendriiges esijoones eramajandusringkonnas ja selle organisatsioones. Suunkontsernide reklaamiosakonnad on rakendatud pidevalt individuaalse ekspordipropaganda teenistusse; olles tihtipeale suumatud ka oma maiste võistlejate vastu mainitud reklaamiosakonnad aitavad ometi omalt poolt palju kaasa P.-Ameerika üldisele ekspordiedendamisele. Sellised kontsernide reklaamiosakonnad on küll aktiivsed, võistluseloomulised, kuid organiseerimata tegurid P.-Ameerika turustamispropaganda tegevuses. Mainitud turustamispropaganda n. ö. organiseeritud üksuseks on mitmed tööstuse ja eksporditühingute liidud, asukohaga eeskätt New Yorgis. Näit. Merchants' Association of New York, National Foreign Trade Association, US Chamber of Commerce. Nende tegevus piirdub peamiselt igasugu informatsioonide kogumisega teatud turu kohta jms. Eraalgatusel teostub ühtlasi ekspordipropaganda ka ringhäälingu kaudu. Viimane moodus on hakanud alles viimaseil aastail levima suuresti, esijoones küll L.-Ameerika turgude jaoks, kuid ka Euroopa turgude sissetöötamise eesmärgil.

Riikliku ekspordipropaganda organiks P.-Am. Ühendriiges on kaubandusamet koos Bureau of Foreign and Domestic Commerce'iga. Viimasel ajal on see keskus püüdnud endale tegevussummasid, millised kriisiajal olid tugevasti kärbitud, nõutada taas tagasi. Ei tule jätta tähelepanuta ka konsulaatide, kaubandusatašeede ega -komissaride tegevust välismaal Ühendriigile majandusinformatsiooni saamise eesmärgil.

Bureau of Foreign and Domestic Commerce'i asutaja olevat kord tähendanud, et mainitud organisatsiooni 5 milj. doll. eelarve (1930. a.) olevat end tasunud vähemalt viiekümnekordselt ameerika majanduse suhtes.

Peale P.-Am. Ühendriige tuleb mainida L.-Ameerikat, kellega Eestil on kaubanduskäive eriti viimaste aastate jooksul kasvanud jõudsalt. Kui enne kriisi — 1928. a. — veeti sisse L.-Ameerikast mitmesugust kaupa 1,7 milj. kr. väärtuses, ulatus see 1937. a. 4,6 milj. kr.-le. Kui P.-Am. Ühendriige sissevedu koosneb eeskätt tooraineist, tootmis- ja transportvahendeist, piirdub sissevedu L.-Ameerikast praegu esijoones vaid toorainetega. Neist tuleb nimetada kõigepealt toornahku, milliseid veeti mullu sisse L.-Ameerikast — Argentiinast, Brasiiliast, Paraguaist j. t. — ümmarguselt 1,4 milj. kr. eest; peale selle puuvilla, mida ostetakse Peruust kui ka Brasiiliast. Ka värvimata villa Argentiinast ja Brasiiliast tarvitatakse kodumaises tekstiiltööstuses, olgugi võrdlemisi väikesel määral. Väetisainena on meie siseturul tuntud Tšiili salpeeter. Viimaseil aastail on tšii-lisalpeetri sissevedu tõusnud; 1936. a. imporditi seda väetisainet 290 tn, mullu — 511 tn.

L.-Ameerika, nimelt Holl.-Curaçao, varustab meid osalt ka nafta, masuudi, petrooleumi ja bensiniiga. Mullu veeti sisse neid aineid nimetatud Hollandi asumaast L.-Ameerikast ümmarguselt 870 tuh. kr. eest; eriti bensini ja petrooleumi alal on Holl.-Curaçao osatähtsus silmapaistev.

Varemail aastail varustasid L.-Ameerika riigid meid ka linaseemne (Argentiina, Brasiilia) ja suhkruga.

Mullu imporditi erakordselt Argentiinast ka teravilja 11 520 tn ulatuses 1,3 milj. kr. väärtuses.

Mitmesuguseist muist kaupadest, millistega meid osaliselt varustab L.-Ameerika, tuleks nimetada veel kvebraho-ekstrakti kui ka mitmesuguseid muid parkimisekstrakte, parafiinõli, kaseini, erisuguseid taimelisiid, vaselinõli, (Holl.-Curaçao), väiksemal määral ka tubakat, tooreid kalkaoube j.m.

Kvebraho-ekstrakti alal on peavarustajaiks meil Argentiina ja Paraguai.

Kaubavahetus L.-Ameerikaga on samuti nagu P.-Ameerikaga meile passiivne: sissevedu sealt ületab kaugelt väljaveo sinna. Mullu ulatus kaubandusbilansi passiivsus L.-Ameerikaga 3 milj. kr-le.

Ümber samalaadseid kaupu, nagu L.-Ameerikast, veame sisse ka Kesk-Ameerikast, kuid sissevedu ise on palju väiksem kui L.-Ameerikast. Meie siseturul olevaist kaupadest Kesk-Ameerika (peamiselt Mehhiko, Kuuba) päritoluga tuleks nimetada kõigepealt toornahku. Viimaste sissevedu Kesk-Ameerikast ulatus mullu 44 tn 59 tuh. kr-le, seega võrreldes, näit., L.-Ameerikast imporditavate toornahkade kogusega üsna minimaalne arv.

Iseloomustavamaks artikliks Kesk-Ameerikast osutuvad lõunamaised puuviljad, eesotsas banaanide ning apelsinidega. Viimaste sissevedu mullu võrdus 60 tuh. kr-ga. Üsna väikesel määral on, näit., Mehhikost imporditud ka mandleid ning mõningaid muid maitseaineid.

Kanadast sisseveetavad kaubad on olnud peamiselt tarbimiskaupade iseloomuga, näit. kuivatatud puuvili, mitmesugused karusnahad j. m. Tooraineist tuleks nimetada vaid erisuguste puuliikide pakke. Sissevedu Kanadast võrdus mullu üldse 57 000 kr-ga, seega võrreldes teiste Ameerika riikide sisseveoväärtusega üsna väike summa. Pealegi on Kanada-Eesti vaheline kaubavahetus Eestile aktiivne; Kanadasse on Eestist müüdnud

rohkem kaupu, kui sealt ostetud. Väljavedu Kanadasse ulatus mullu 94 000 kr-le.

Ameerikast meile sisseveetavate kaupade üldiseloomu kokkuvõttes peame märkima, et need on suures ülekaalus eeskätt toorained kui ka tootmisvahendid (ja transportabinõud) meie arenevale tööstusele. Mõnede sisseveoartiklite suhtes osutab Ameerika peagu meie ainsaks varustajaks. Seda sisseveo suurt ülekaalu on meie poolt Ameerikasse veetavate kaupadega püütud osaltki kahandada, kuid kaubandusbilansi tasakaaluni ei ole veel jõutud. Ameerika ostab meilt rida mitmesuguseid kaupu, nagu tselluloosi (P.-Am. Ühendriigid), paberit (eriti L.-Ameerika), mõnesuguseid karjasaadusi (peekon, või, juust), lihakonserve, šokolaadi ja kompvekke, kunstsarve, vineeri j. m. Kuid kõigi nende saaduste eksport ei ole kujunenud senini veel nii ulatuslikuks, et sissevedu Ameerikast oleks meil tasakaalustatud. Meie eksport Ameerikasse — L.- kui ka P.-Ameerikasse — on seotud mitmesuguste raskustega. Kõigepealt on selle suure turu tundmaõppimine kõigi tema omapärasustega kauguse tõttu äärmiselt raske ja ülejõukäiv väikesele riigile nagu Eesti; teiseks on ka selle turu sissetöötamine raskendatud seal valitseva terava võistluse tõttu paljude teiste riikidega, kes ses suhtes on mitmeti soodsamas olukorras. L- ja Kesk-Ameerikas on suureks võistlejaks P.-Am. Ühendriigid ise, mistõttu see suur maailmajagu on kujunemas ühtlaseks majandusblokkiks (nn. panameerika majandusblokk), mis võib Ameerikat muuta järjest enam sõltumatuks teisist.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

■ A.-s. „Ühiselu“, Tallinnas, Pikk 42 asuva trükkikoja ümberkorraldamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 125 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 60 hj. Trükitakse ajalehti, -kirju, raamatuid jms. trükitöid.

■ A.-s. „Ilmarine“, Tallinnas, Põhja pst. 21 leiavatööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölisi. Jõuandjaks

elektromootorid kogujõuga 22 hj. Ettevõttes valmistatakse hapendatud ja magedaid jahu-tooteid, esijoones nn. soome „näki-leiba“.

■ E. Behr'ile, Tallinnas, Kadaka teel 4 kala- ja aedviljade konserve tööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölisi. Jõuandjaks 5 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid kala- ja aedviljade konserve.

■ E. Siiberg'ile, Pärnus, G. Adolphi 14 trikootööstuse sisseseadmiseks. Ette-

võttes leiab tööd 4 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 1,5 hj. Kootakse mitmesugust trikooriidet ja valmistatakse trikoopesu.

■ O.-i. „Hansa“, Tallinnas, Sõõrensi 14 asuva kõite- ja lineerimistöökoha „Hansa“ ümberkorraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 28 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 17 hj. Valmistatakse mitmesuguseid kõite-, trüki- ja lineerimistöid.

■ Uus-Balti Metsatööstus A.-s., Virumaal, „Ranna-Pungerjas“ asuvas ja sisseseatud saeveskis töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 50 töölisi. Jõuandjaiks 62 hj. lokomobiili. Valmistatakse igasugu ehitusmaterjali.

■ J. Ilison'ile, Tartus, Ülikooli 34 asuvas ja sisseseatud mööblitööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 8 hj. Valmistatakse igasugu mööblit ja muid sisustusesemeid.

■ S. Schneidel'ile, Tallinnas, Tatari 1 asuva laboratooriumi ümberkorraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 9 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 3 hj. Valmistatakse hambapastat, näokreeme, küünelakki, kölnivett,

lõhnaõli, puudrit, huulepulki jms. kosmeetilisi vahendeid.

■ K. Puusaagile, Tallinnas, Inseneri 3 sisseseatud metallitööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 8 hj. Valmistatakse mitmesuguseid masinaid ja masinaosi ning tehakse remonttöid.

■ V. Kärp'ile, Tallinnas, Vana-Viru 13 asuva autokumvide vulkaniseerimistöökoha „Grand-Vulkan“ ümberkorraldamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölisi. Jõuandjaiks 1,5 hj. elektrimootor. Parandatakse igasugu autokumme.

■ J. Armei'le, Pärnus, Riia m. 87 sisseseatud liha- ja vorstitööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 4 töölisi. Jõuandjaks 7,4 hj. elektrimootor. Valmistatakse vorste, sinke ja muid lihakonserve.

■ E. Mellile, Narvas, Suur 24 asuva kummi-vulkaniseerimis- ja mehhanilise jalaõude töökoja ümberkorraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 15 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 5 hj. Valmistatakse mitmesuguseid jalanõusid ja parandatakse autokumme ja muid kummitooteid.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võihindade liikumises võis m. n. märkida väikest tagasiminekut. Eesti võihinnaks noteeriti Manchesteris 114—116 š cwt e. n. 116—118 š vastu. Taani võihind nõrgenes Londonis 124 š-le cwt e. n. 125—126 š vastu. Soome võihinnaks noteeriti Manchesteris 115—117 š cwt, s. o. 2 š cwt-lt madalam kui eelmisel noteeringul. Seega nõrgenesid euroopa karjamajandusmaade võihinnad Inglises ühtlaselt. Kuna ka Saksast saadav hind näitas pisud nõrgenemist, noteeriti meie eksportvõihinnaks 156 s kg m. n. 160 s vastu. Turutendents vaikssem.

Võituruseisundi nõrgenemist põhjustas eriti sel nädalal suurenenud pakkumine ooke-

anitaguseist maist. Kuna on loota, et pakkumine neist maist hakkab lähemal ajal näitama juba langussuunda ning võitagavarade seis Inglises oli ligi 500 000 kasti väiksem m. a. sama kuu 630 tn vastu. Seega suuseisundit võrdlemisi rahuldavaks. Hindade liikumises võib aga arvata siiski väikest hooajalist langust, nagu see on toimunud tavaliselt kevadkuul.

Või väljavedu meilt oli veebr. 814 tn m. a. sama kuu 630 tn vastu. Seega suurenes või väljavedu meilt veebr. 184 tn ehk ca 30%. K. a. esimese 2 kuu jooksul veeti meilt võid välja 1468 tn, s. o. 7% enam kui m. a. samul kuul.

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 3	28/II	21/II	%	Veebruar		English Nomenclature see No. 3	28/II	21/II	%	Veebruar	
	6/III	27/II		1938	1937		1938	1937			
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (Eärsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
1. Rukis	16,00	16,00	0	16,00	14,30	79. Lambaliha, esim. veer.	75	75	0	75	80
2. Nisu	21,25	21,25	0	21,25	24,00	80. tag.	85	85	0	85	90
3. Oder, sööda	18,50	18,50	0	17,75	16,80	81. Searasv, sulatamata	115	115	0	115	115
4. Kaer	15,00	15,00	0	14,75	13,95	82. sulatatud	140	140	0	140	140
5. Rukkijahu	17,68	17,68	0	17,68	15,18	83. Loomarasv, sulatamata	65	65	0	65	65
6. Rukkipüü	26,13	26,13	0	26,13	21,50	84. sulatatud	80	80	0	80	80
7. Nisupüü (kõrgem sort)	43,00	43,00	0	43,00	45,83	85. Heeringad	55	55	0	55	55
8. Kartulid, söögi	2,80 ⁵⁾	2,80 ⁵⁾	0	2,86 ⁵⁾	2,48 ⁵⁾	85-a Eesti erivalik	25	40	-37,5	29	38
9. piirituse	2,25	2,25	0	2,25	2,10 ⁷⁾	86. Rõimed, värsked	40	—	—	50	80
10. Kartulitärklis	24,00	24,00	0	24,00	23,00	87. Kilud, värsked	40	—	—	50	80
11. Juust, Sveitsi (kg)	1,85	1,85	0	1,85	1,25	88. Ristikhein	6,7	6,1	+9,8	6,5	6,7
12. Talmevõi (kg)	0,78	0,78	0	0,80	81,84	89. Aasaheln	5,2	4,9	+6,1	5,2	5,4
13. Suhkur	43,76	43,76	0	43,98	44,88	90. Põletispuud, kase (m ³)	880	880	0	880	845
14. Sool	2,40	2,40	0	2,40	2,50	91. määni	563	563	0	563	528
15. Riis, Burma II	47,00	47,00	0	47,00	46,00	92. Petrooleum (lt)	16	16	0	16	12
16. Tee, or. Pek., Tseilon (kg)	5,80	5,80	0	5,80	5,75	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
17. Kõhv, Rio, Santos	2,98	2,98	0	2,93	4,68	Rukis — (kr. kv.)					
18. Kakao, Hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	93. Hamburg (La Plata)	16,91	16,93	-0,1	16,95	16,77
19. Heering, S. Matties (tünn)	52,00	52,00	0	52,00	48,50	94. Chicago	10,41	10,70	-2,7	10,67	15,97
20. Matfuss	53,00	53,00	0	53,00	52,50	95. Winnipeg	11,85	11,92	-2,3	11,88	15,53
21. Palgid, kuusk, määnd (tünn)	18,00	18,00	0	18,00	19,00	Nisu — (kr. kv.)					
22. Paberipuu (rm)	10,50	10,50	0	10,50	7,25	96. Hamburg (Manitoba I)	22,08	22,65	-2,5	22,80	20,69
23. Saet, mat., määnd u/s (tünn)	38,50	38,50	0	38,50	42,00	97. Liverpool	14,78	14,38	-0,7	16,07	18,99
24. Telliskivid (1000 tk.)	—	—	0	—	46,00	98. Chicago	12,17	12,37	-1,6	12,41	18,07
25. Silikaatkivid (1000 tk.)	42,00	42,00	0	42,00	39,20	99. Winnipeg	16,55	16,93	-2,2	16,84	17,11
26. Tsemnt (tünn 170 kg) ¹⁾	5,85	5,85	0	5,85	6,25	Mais — (kr. kv.)					
26a. Tsem. paberkt. (170 kg) ¹⁾	5,16	5,16	0	5,15	5,68	100. Chicago	8,36	8,43	-0,8	8,41	15,45
27. Lubi	2,20 ²⁾	2,20 ²⁾	0	2,20 ²⁾	2,77	101. I v. piimakauplustele	13	13	0	13	12
28. Tsinkvalge (kg)	0,54	0,54	0	0,55	0,52	102. I v. piimatööstustele	12	12	0	12	11
29. Ooker (kg)	0,23	0,23	0	0,23	0,23	103. II v. piimakauplustele	11	11	0	11	10,5
30. Värnits	63,50	64,50	-1,0	64,50	67,00	104. II v. piimatööstustele	10	10	0	10	9,5
31. Linaseeme, õli tootmiseks	—	—	0	—	16,50	Või. (snt. kg)					
32. Õlikoogid, linaseemne	15,25	15,25	0	15,25	13,13	105. Tallinn	156	160	-2,5	159	138
33. Nisukliid	12,50	12,50	0	12,25	10,00	106. Kindlustatud hind	190	190	0	190	180
34. Superfosfaat, 18—20%	5,40	5,40	0	5,40	4,80	Londnis.					
35. Kaalisool, 40%	11,70	11,70	0	11,70	10,60	107. Taani	221	224	-1,3	228	212
36. Fosforiit, eesti	3,35	3,35	0	3,35	3,20	108. Eesti	—	—	—	—	—
37. Nitrofoska	24,50	24,50	0	24,50	23,40	109. Läti	—	—	—	—	—
38. Raud, sordi	22,00	22,00	0	22,00	18,33	110. Leedu	—	205	—	205	—
39. Teras, vedru	32,00	32,00	0	32,00	24,00	111. U-Meremaa	—	204	—	201	159
40. Inglitina	427,50	427,50	0	435,00	487,50	Manchesteris.					
41. Seatina	47,50	47,50	0	50,13	62,17	112. Taani	223	227	-1,8	230	219
42. Vaskplekk, punane	225,00	225,00	0	225,00	203,33	113. Eesti	205	208	-1,4	205	180
43. valge	195,00	195,00	0	195,00	170,00	114. Läti	205	208	-1,4	205	180
44. Tsinkplekk	77,50	77,50	0	77,50	70,00	115. Soome	207	210	-1,4	210	197
45. Puuvillariie, bjäs (mtr)	0,57	0,57	0	0,57	0,56	116. Rootsi	207	210	-1,4	210	198
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	117. Kopenhaagenis — Taani	175	179	-2,2	181	189
47. " ameer. n. I s. "	2,75	2,75	0	2,75	2,70	Peekon. (snt. kg)					
48. Paber, rotatsioon	23,20	23,20	0	23,20	23,20	118. Tallinn 60 — 72 kg I s.	87 ⁸⁾	87 ⁴⁾	0	87	91
49. Kivisüsi, auru, Newcastle	3,15	3,15	0	3,15	2,77	119. " { 55,5—59,5 " " }	82 ⁸⁾	82 ⁴⁾	0	82	86
50. sepa	3,65	3,65	0	3,65	3,25	120. " { 72,5—75,0 " " }	78 ⁸⁾	78 ⁴⁾	0	78	82
51. Põlevkivi, 1-a s.	0,90	0,90	0	0,90	0,80	Londonis (kõrgem not.)					
52. Turvas	1,00	1,00	0	1,00	0,90	121. Taani	182	182	0	177	158
53. Põlevkiviõli	5,80	5,60	0	5,80	5,10	122. Eesti	166	166	0	159	148
54. Kütteõli, o/ü. "E. Kiviõli"	6,75	6,75	0	6,75	5,10	123. Läti	166	166	0	159	148
55. Kiviõrv	19,00	19,00	0	19,00	19,00	124. Leedu	166	166	0	159	143
56. Nafta	14,25	14,25	0	14,25	10,50	125. Rootsi	176	176	0	170	146
57. Petrooleum, Ameerika	15,50	15,50	0	15,50	12,00	126. Iiri	185	185	0	179	162
58. Bens. Riigi Põlevkivi (lt)	0,31	0,31	0	0,31	0,26	127. Poola	166	166	0	159	143
59. " Kiviõli „Estolin“ (lt)	0,31	0,31	0	0,32	0,29	Lina — Võru-Petsert.					
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
60. Rukkijahu	17,5	17,5	0	17,5	15,0	128. Ristina (R)	112	—	—	117	132
61. Sõpikujahu	27,5	27,5	0	27,5	29,0	129. Hoffsdreiband (HD)	103	—	—	105	128
62. Manna	50	50	0	50	50	130. Dreiband (D)	94	—	—	99	114
63. Kartulijahu	30	30	0	30	28	131. Ordin-dreiband (OD)	85	—	—	80	105
64. Kartulid	4,8	4,8	0	4,7	4,5	132. L.-ordin-dreib. (LOD)	76	—	—	81	96
65. Suhkur	46	46	0	46	46	133. Takuprakk (H)	67	—	—	72	87
66. Sool	5	5	0	5	5	Mujal Eestis.					
67. Piim, lt. II valik lahtine	18	13	0	18	12	134. Ristina (R)	110	—	—	115	129
68. Lauayõli	205	205	0	205	190	135. Hoffsdreiband (HD)	101	—	—	106	120
69. Kõõgiviõli	180	180	0	183	165	136. Dreiband (D)	92	—	—	97	111
70. Koor, röösk (liiter)	110	110	0	110	110	137. Ordin-dreiband (OD)	83	—	—	83	92
71. hapu	110	110	0	110	100	138. L.-ordin-dreib. (LOD)	74	—	—	79	98
72. Kanamunad (paar)	12	15	-20,0	12	15	139. Takuprakk (H)	65	—	—	70	84
73. Sealha, keedulha	95	95	0	95	95						
74. " praehha	110	110	0	110	110						
75. Loomaliha, supiliha	65	65	0	65	65						
76. " praehha	80	80	0	80	70						
77. Vaskaliha, esim. veer.	70	70	0	70	53						
78. " tag.	85	85	0	85	68						

1) fr. Rakvere; 2) ühes teedemaksuga; 3) 7./III—13./III; 4) 28./II—6./III; 5) Virumaal raudteej.; 6) raudteejaamades; 7) tööstuse; 8) fr. Tamsalu.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib kindel tendents. Ees-
ti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis
jäi püsima 93 š tsn. Peekoni sissevedu
Inglisse on k. a. suurenenud. Jaan. veeti
sisse 626 000 tsn, kuid m. a. jaan. 570 000
tsn ning 1935. a. jaan. 532 000 tsn. Seega
ületas jaan. sissevedu 10% e. a. jaan. Sis-
sevedu suures Kanadast 13 000 tsn. Taa-
nist 18 000 tsn, Poolast 13 000 tsn ja Lee-
dest 5 000 tsn. Asumaade osatähtsus pee-
koni sisseveos tõusis 30%-le. Vaatamata
suurenenud sisseveole püsivad peekonihin-
nad Inglises kõrgemal kui e. a. See on tin-

gitud inglise peekoni pakkumise vähenemi-
sest. K. n. maksavad eksporttapamajad
peekonsigade eest järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg.	87	82		
55,5—59 "	82	78	Siseturuhinnad	
72,5—79 "	82	78		
75,5—80 "	78	74		

Elussigade eest makstakse järgmisi hin-
du:

90—120 kg. eluskaal	60 s kg.
121—160 " " "	65 " "
üle 161 " " "	60 " "

TAPALOOMADE JA LIHATURG.

Veiste pakkumine kujunes m. n. nõud-
misest väiksemaks. Elavalt nõutakse eks-
portlihaks tapetavaid veiseid, s. o. väikse-
maid pulle ning mullikaid. Hea nõudmise
mõjul kõvenesid eriti pullide hinnad, kuna
tapalehmad kõvenesid hinnas pullidest väik-
semal määral. Tendents püsiv.

Nädala keskmiselt veiseliha suurmtüügil:

Suured pullid: rammusad 55—58,
keskmised 53—55 s kg. Samad pullid elus-
kaalu alusel 33—36 s kg. Väiksemad
pullid: rammusad 55—57 s liha-kg ja
34 s eluskaalu-kg. Keskmises ram-
mususes väiksemad pullid ja mul-
likad, mis on tavaline eksportkaup, mak-
susid 54—57 s liha-kg ja 30—32 s eluskaal-
u-kg. Nuumatud lehmi ja mullikaid tuleb
turule praegu vähe ning nad maksuvad ju-
huslikku hinda (umbes 60 s piires kg).
Rammusad mullikad 54—56 s ja lahjad 43
—45 s liha-kg.

Lehma ja härjalaha: rammusail 50—55
s, keskmisil 45—50 s ja lahjadel 43—45 s
kg. Lehmade eluskaaluhinnad 22—26—33
s kg. Turustades veiseid lihakaalu alusel,
kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tu-
leb eeltoodud lihakilole hinnale arvata naha
ja pudemete arvel juurde keskmiselt 12 s.

Vasikate pakkumine suureneb pidevalt.
Nõudmine keskmine. Tapetud kaup ühes

— CATTLE AND MEAT MARKET.

nahaga maksub: nuumatud 60—70 s, kesk-
mised 48—52 s ja lahjad 45—48 s kg. Elus-
vasikad 29—35—45 s kg. Tendents nõrge-
neb.

Lammaste pakkumine väike. Nõudmine
keskmine. Tapetud lambad naha ja pudeme-
teta maksusid: rammusad 60—70 s, kesk-
mised 55—60 s ja lahjad 50—55 s kg. Elus-
kaup 37—41—43 s kg. Eksportlambaliha
hind kõvenes 5 s kg-lt, maksudes 90—95 s
kg. Eluslambad franko saatejaam 40—43
s kg.

Sigade pakkumine keskmine. Nõudmi-
ne püsib pakkumise piires, millest tingituna
püsivad ka hinnad. Nii maksusid tapetud
noored sead 77—80 s, lihasead 74—77 s,
rasvasead 72—74 s ja vanad emised 67—70
s kg. Elussigade hinnad 58—60 s kg. Ten-
dents püsib.

Nahkade hinnad. Veisenahad
endiselt 80 s kg. Vasikanahad tõusid
hinnas 10 s tk, maksudes 4.00—4.10 kr. tk.
Kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind — kr. 1.20.
Lambanahkade hind püsib, maksudes
endiselt 2.50—3.75 kr. tk. Tendents vaikne.
Hobusenahad ühes laka ja sabaga, ras-
kusega alla 17 kg — 8 kr. tk ning raske-
mad kuni 12.50 kr. tk. Tendents nõrk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahandade liikumine toimus m. n.
välis- kui ka siseturul langussuunas. Selle
tagajärjel noteeriti meie eksportkõlblike mu-

nade hinnaks 75 s kg ja siseturumunade
hinnaks — 67 s kg franko kogumispunkt.
Tendents langev.

Põllutöökoja Raamatupidamistalituse andmeist selgub, et kanapidamine 1937. a. oli tasuvamaid põllumajandusharusid. Nii oli 1937. a. keskmiselt linnu kohta puhtsaak kr. 2.56, mis tasus kanapidamisse paigutatud aktivakapitali 27%-ga. Seega oli m. a. kanapidamise tasuvus rekordne. Tulu linnu kohta oli kr. 4.89 ja karjamaasöödale — kr. 5.11, seega on kanapidamine õige ja otstarbekas korrastuse juures tasuvam tootmisala. Tähtsaks kõrvalalaks on kanapidamine kõigile talundele, eriti aga väikemajapidamiseks peab see ala kujunema üheks peamiseks tootmisalaks. Kanapidamisarengut on seni pidurdanud suurel määral sobivate ruumide puudumine. Tavaliselt peetakse kanu kas veise või mõne muu looma laudas, kus nad võivad liikuda vabalt. Selline pidamine on kahjulik teistele loomadele ega vasta ka kanapidamisnõudele. Teiseks, selle ala edu teatud määral pidurdavaks põhjuseks on hindade sesoonne kõikumine; suvekuul mil toodang on kõrge, langevad hinnad äärmiselt madalale, kusjuures munamüügi kasulikkus teiste toitainete hindade vahekorra juures muutub küsitavaks.

Kuna aga mõlemate pidurdavate nähtuste kõrvaldamiseks on astutud vastavaid samme kanalate premeerimisega ja munahindade kindlustamisega suvekuul, võib loota, et kehivate korralduste tulemused avalduvad juba lähemal aastail. Eriti tagab aga neid lootusi munakaubanduse ümberkorraldamine, kuna loodud keskuse üheks ja väga tähtsaks ülesandeks on kõigi abinõudega ja ole-

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahind püsib endisel tasemel. Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris Tallinnas 7. märtsil s. a. järgmised hinnad: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 13 s I ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 s I ja müügil piimatööstustele 10 senti liiter. Piima järele nõudmine on endiselt hea, talupidajad ei suuda nii palju piima anda, kui kauplused soovivad.

Märtsi algusest peale alustati peale kahekuist vaheaega taas rööskpiima ja koore saatmist Nõukogude Venesse. Saadetav kogus on peagu endiseks jäänud, kuid hind on tublisti alamenud. Nii makstakse

PÕLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1938. a.	1937. a.	1936. a.
	23./II 6./III 1938	21./II 27./II 1938	1./I kuni 6./III	1./I kuni 7./III	1./I kuni 8./III
VÕI (tonni) <i>Butter (tons)</i>	207,0	208,2	1468,3	1372,7	1050,3
Sellest:					
Saksa . . .	81,8	79,0	576,6	557,5	473,3
Inglise . . .	122,1	129,2	887,3	689,8	509,9
MUNAD (tuh. tk.) — <i>Eggs (1000)</i>	36	14	111,6	—	44,6
Sellest:					
Inglise . . .	36	14	111,6	—	—
Saksa . . .	—	—	—	—	43,6
PEEKON (tonni) — <i>Bacon (tons)</i>	50,7	48,6	334,0	402,3	418,3
LINA (tonni) <i>Flax (tons)</i>	48,4	58,4	1160,6	2152,6	2354,2
Sellest:					
Inglise . . .	10,2	10,6	736,4	783,2	1339,1
Belglise . . .	—	—	—	110,2	20,6
Soome . . .	6,6	7,2	70,8	112,8	244,0
Saksa . . .	—	—	4,9	622,5	90,3
Prantsusse . . .	—	10,1	140,3	474,9	587,9

vate ainete võimaluste ulatuses teostada ka selle edendamist.

Kuna ilmastikulohtud olid jaan. ja veebr. munatootmiseks soodsad, võidi tänavu alata munade väljavedu tunduvalt varem kui varem aastail. Nii eksporditi meil kanamune jaan. 28 800 tk ja veebr. — 82 800 tk. M. a. samul kuul puudus munade väljavedu. Siseturul maksusid kanamunad m. n. s. paar:

Tallinnas	12—13	Valgas	10—13
Tartus	11—15	Rakveres	12—13
Pärnus	10—13	Narvas	15—16

praegu 3,2% rööskpiimast 10 senti litrist, seega ½ senti litrit vähem kui varem. Rasvasema piima eest makstakse rohkem.

Väikemüügil maksus piim hinnades piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	18—19	—	15—16	13
Tartu	14—16	12—13	—	10—11
Narva	15	—	—	11
Pärnu	17—18	13	—	12
Rakvere	15	—	—	11
Valga	15	—	—	10—11
Haapsalu	—	—	10	8—9
Tapa	—	—	11	10
Petseri	—	—	—	10—11

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturg on viimasel ajal kõikumv ja seetõttu ka hinnad üksikuil nädalail lahkuminevad. Tavaliselt järgneb ühe nädala hinnakõvenemisele teisel nädalal enam-vähem samaulatuslik hinnalangus. M. n. valit-ses nõudmise poolel tagasihoidlikkus ja hin-nad nõrgenesid e. n. esinenud tõusu ulatuses, kusjuures hinnamuutus oli Ameerika kui ka Euroopa turgudel enam-vähem ühtlane.

Tähtsamail börsidel noteeriti m. n. kohta teraviljadele järgmised hinnad kr. kv. (sul-gudes e. n. keskmised noteeringud):

Nisu: Chicago 12.77 (12.37), Winnipeg 16.55 (16.93), Hamburg 22.08 (22.65), Li-verpool 14.78 (14.88);

Rukis: Chicago 10.41 (10.70), Winni-peg 11.65 (11.92), Hamburg 16.91 (16.93);
Mais: Chicago 8.36 (8.43).

Tänavune nisu- ja nisujuhukaubandus jääb kaubandusaasta esimese 30 nädala väl-teil m. a. samast ajast väiksemaks 12%. Väljaveo tagasimineks esineb kõigis tähtsa-

LINATURG. —

Linahindade küsimuses on seisund endi-selt pinev. Linamüüjad, eriti aga monopoli-maad, on väga kindlad hoidma linahinda, kuigi vabakaubandusmaad on hakanud aega-mööda andma järele ja nende linahind on veidi nõrgenenud.

Teisalt näitavad aga linaketrajad lina-hinna allasurumisel võrdlemisi suurt järje-kindlust ja nii on tehinguid õige vähe ning hinnad püsivad enam nominaalsetena.

Meie siseturul muutusid linahinnad juba mõne nädala eest tagasihoidlikeks, kusjuu-res ei tahetud maksta üle kr. 1.10 R sordi kg-st. Viimaseil laatadel on makstud taas kuni kr. 1.13 R sordi kg.

Kuna meie linaharimine on viimaseil aas-tail, mil valitses võrdlemisi elav nõudmine lina järele, läinud tagasi ja isegi Petseris tuli kõik lina ladudes puhastada üle enne eksportimist, vähemalt leelikate pead tuli puhastada takust ja linaluist, leppisid meie linaeksportörid veebr. kestel kokku, et niitid otsetakse vähemalt Petseri rajoonis ainult säärast lina, mis võibab otse vedada välja, ja hinnatakse paremat linaharimist senisest kõrgemale, makstes hästi haritud lina eest kõrgemat hinda.

mais maailmaturgu nisuga varustavais mais peale NSVL-u, India ja Austraalia. Nii üle-tab NSVL-u tänavune väljavedu m. a. ca 400-kordselt ja tõuseb 9,2 milj. kv-le. India väljavedu on m. a-st suurem 7%, kuna Austraalia oma on võrdne müllusega. Üldi-ne väljaveo vähenemine langeb peamiselt Argentiina ja P.-Ameerika arvele. Nii on tänavune nisueksport Argentiinas 59% ja P.-Ameerikas (Ühendriigid ja Kanada) 21% väiksem m. a. samast ajast. Euroopas väl-javeorühma moodustavate maade (Doonau maad, Leedu ja Poola) eksport moodustab vaid 72% m. a. samast ajast.

Väikemüügihinnad siseturul s kg.

	Tallinn	Tartu	Narva	Rakvere	Pärnu	Valga	Tapa
rukis	20	16	18	15,5	15	16,5	—
nisu	25	22	28	22	20	22	—
oder	20	17	18	18	17	17,5	18
kaer	18	15	16	13,5	12,5	14	15
rukkijahu	20	17	18	17,5	17	18	17
sepijahu	34	29	30	29	27	29	30

FLAX MARKET.

Tagasihoidlikud hinnad ja suuremad nõu-deid linaharimisel mõjustasid aga linaturgu, nii et viimasel ajal on õige vähe toodud lina müügiks ja viimased linalaadad on õige väikesed. Nii toodi Petseri laadale 1. III 20 tn lina, 7. III — ainult 12 tn. Neil laata-del maksti kuni kr. 1.13 kg R sordi alusel.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosole-kuil 4. III 38. Tallinna börsil noteeriti lina-kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu s. kg.:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	112	110
HD	103	101
D	94	92
OD	85	83
LOD	76	74
H	67	65
Takk I sort		74
Takk II sort		64
Takk III sort		54
Ehitustakk		17

Tendents väikne.

Praegusel momendil on päris kasulik, et lina tuleb nii vähe turule, sest see näitab pakkumise vähesust ja aitab meie linasei-sundit hoida kindlamana.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Kartuliturul valitseb endiselt vaikuse. Kartulite väljaveoks puuduvad võimalused. Kartuleid ostetakse maal raudteejaamades välkesele määral söögiks Tallinnale kui ka tööstusotstarbeks. Peale piiritusvabrikute ostavad viimasel ajal kartuleid ka tärkliisvabrikud. Tärkliisvabrikud küll ei tööta, kuid varustuvad juba aegsasti toormaterjaliga, hakates töötama arvatavasti aprillis.

Tööstuskartulihinnad on viimasel ajal näidanud veidi tõusu, ca 20 s. kv.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Tallinna turul ei ole aedsaaduste hinnad muutunud möödunud 2 nädala jooksul. Uudisena ilmusid m. n. müügile värsked redised. Nõuti algul kuni 60 s. kimbust, 7. III — 25 s. kimp.

Veebr. jooksul eksporditi sibulaid 19 950 kg. Soome, sigureid 40 000 kg Soome, ja konservkurke 8 630 kg Soome. Praegu on eksporditaval vaikne.

4. III noteeriti aedsaadusile järgmised hinnad:

Sigurid, eksportkõblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 19 s. kg. Tendents vaikne.

Sibulad, eksportkõblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt, 26 s. kg Tendents kindel.

KALATURG. — FISH MARKET.

K. a. esimesel 2 kuul andis Peipsi kalastus paremaid kohasaake kui varem, kuid kalakaubanduse organiseerimatuse ja jaan. viimasel poolel soojenenud ilmastiku mõjul arenes toodangu realiseerimine ebasoodsalt.

Keset parimat püügihooaega ilmnes kohahinnas suur langus, mis läbi kannatasid suuri kahjusid kalurid kui ka kalakauplejad. Esimesed head saagid tulid külmgaga ja kuigi väljaveated ekspordiks olid selgusetud, tõusis kohahind omavahelise võistluse tõttu rannikul peagi kuni 120 s. kg.

Hiljem selgus, et Rootsis oma rahuldava kalasaagi tõttu kujunesid kohahinnad madalaks ning meie kohast maksti seal madalat hinda. Saades kahjusid eksporditrid oli sunnitud alandama koha ostuhinda

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 7. III s. a. noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Virumaa raudteejaamades ümmarikud kr. 2.50—2.70 kv., piklikud kr. 3.00 kv.

2. Tööstuskartul: piiritusvabrikutes 12—13 s. tärkliise kg. ehk kr. 2.20—2.50 kv., tärkliisvabrikutes 12 s. tärkliise kg ehk kr. 2.20—2.40 kv.

Tendents söögikartuleil tagasihoidlik, tööstuskartuleil püsiv.

Konservkurgid, eksportkõblikud, pakkimiskuludeta, ca 5 kg plekknõu kr. 2.20 Tendents püsiv.

Aedsaaduste suurmüügininnad võrreldes eelmise noteerimisega 18. II ei ole muutunud.

Tallinna turul maksusid väikemüügil 7. III:

Õunad	35—80 s kg.	Pähklid	100—120 s kg.
Sibulad	49—50 " "	Kuivatatud	} 130—200 " "
Peakapsas	10 " "	õunad,ko-	
Hapukapsas	10 " "	dumaised	} 250—300 " "
Porgandid	10 " "	Kuivatatud	
Peedid	12—15 " "	õunad,vä-	} 250—300 " "
Kaalikad	10 " "	lismaised	
Kõrvitsad	15 " "	Hapukurgid	2—5 " tk.
Määrõigas	150—200 " "	Apelsinid	10—23 " "
Seller	30—40 " "	Rohel. sibulad	3—5 " "
Jõhvikad	30—35 " "	Redised	25 s kimp

rannikul. Esiteks langes hind 80 s. kg, jaan. lõpupoolel — kuni 60 s. kg.

Et ka siseturul oli koha järele väike nõudmine, kuigi vahepeal hind langes kuni 100 s. kg, püsisid kalli hinnaga soetatud võrdlemisi suured kohatagavarad ladudes realiseerimata, lootes konjunktuuri parane mist ja toodangu vähenemist. Kuid seisund kujunes veelgi halvemaks. Lisaks hinnalangusele välismaal muutus jaan. lõpupoole ilmastik õige soojaks.

Külmunud koha säilitamine osutus riskantseks ning siseturule hakati tagavaradest paigutama koha suuremal kogusel. Rohke pakkumise tõttu langes hind veelgi. Tallinna turul müüdi külmunud ja poolsulanud koha 50—70 s. kg.

Pärnu lahe kohasaak võrreldes eelmiste aastatega osutus nõrgaks.

Kohakalastuse algul olid juba müügihinnaid kujunenud kindlaiks, nii et kalakauplejal ei tulnud kanda kahjusid.

Vaatamata ebasoodsale konjunktuurile arenes koha väljavedu siiski võrdlemisi rahuldavalt.

Jaan.—Veebr. kestel kontrolliti ja lubati vedada välja värsket koha 117 tuh. kg, m. a. 107 tuh. kg vastu, sellest Peipsi järve toodangust 83 tuh. kg ja Pärnu lahest — 34 tuh. kg.

Siseturu kalakaubanduses valitses keskmine elavus. Kohasaagi vähenemise ja külmunud koha tagavarade lõppemisega tõusid kohahinnad. Tallinna turul müüdi I valiku koha 130—140 s. kg, II valiku — 100 s. kg.

Ahvenaid pakuti mitmes kvaliteedis ja suuruses. Värske ahven 20—25 s. kg., suuremaid küsiti 35—50 s. kg. ja elusahvenast — 70 s. kg.

Haug, saarte rannikvetest, elusvärskes 60—65 s. kg., nõrgema kvaliteediga — 40—50 s. kg.

Meretindi-hind langes kuni 80 s. kg., Peipsi tinte vähe, hind 20 s. kg.

Räimekaubanduses valitses endiselt vaikne tegevus. Veidi elavust andis

Tallinna turu räimekaubandusele Hara lahest toodud noodaräim, milledest müüdi suuremaid 28—35 s. kg ja peenräimi — 15—17 s. kg. Võrguräimi müügil vähe, hind 35—38 s. kg. Tartu turul müüdi räimi 40—50 s. kg ja peenräimi 30 s. kg.

Rahuldavalt areneb tursakaubandus. Rohke pakkumise tõttu müüdi nädala algul turski tervelt 10—15 s. kg. ja lõigatult — 20—25 s. kg. Laupäeval suurenenud nõudmise tõttu tõusid tursahinnad terve kalana 20 s. kg. ja lõigatult — kuni 35 s. kg.

Lesti müügil vähe, hind kuni 50 s. kg. Soolakala-kaubanduses valitses endiselt elav tegevus. Müügihinnaid püsisid endised.

Suitsukala-kaubandus muutub elavamaks. Sooljad ilmad võimaldavad suitsukala hoida lahtisel müügilaual.

Peagu igal värskel kalakauplejal leidub teise kauba kõrval ka suitsusüüga, -latikat, -angerjat ja teisi kalasorte. Suitsu-angerjas värskest kalast valmistatult maksus kuni 400 s. kg., soolatud angerjast suitsutatud — 250—350 s. kg. Suitsulõhi esineb kõik m. a. toodangust. Parima kvaliteediga suvist lõhe pakuti kuni 12 kr. kg. Sügisest nõrgemat kaupa 6—8 kr. kg. Suitsuräimi müügil vähe, hind kuni 12 s. kümme.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

28. veebruaril 1938. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 217 087,87	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	908 496,77
välisraha	17 810 749,12	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
2. Vahetusraha — Subsidiary Coin.	1 411 108,67	a) pangatähed liikvel	50 774 178,—
3. Sisevekslid: — Home Bills:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	9 448 859,77	valitause	19 289 545,88
põllumajandusel	1 992 501,06	pankade	12 604 210,43
metasidestusel	67 085,08	teised	2 847 682,56
4. Laenud: — Loans and Advances:		4. Muud passivad — Other Liabilities	15 987 029,65
valitsusele	—		
teistele *)	18 501 079,69		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable			
Property and Equipment	18 425 558,80		
6. Muud aktivad — Other Assets	26 039 143,38		
	107 411 123,29		107 411 123,29

Kattevara vahetõlv jooksvate kohustustega: } 60,26%
 Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 932 936,87
 Includes Ekr. 932,936.87 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Alkoholjookide müük Soomes.

Sales of Alcoholic Beverages in Finland in 1937.

Alkoholjookide müük toimub „Alkoholi-
liike o/y“ kaupluste kaudu või selle mono-
poliettevõtte kontrollil, kes määrab ka joo-
kide hinnad müügil joogikohtades (pudelite
ja klaaside kaupa) ja normib tarvitust. „Al-
koholi-liike o/y“ on riiklikku monopoli teos-
tav ettevõtte (asutatud seaduse põhjal „Laki
väkijuomista No 45/1932. a.), kes töötab eri-
põhikirja alusel, omades tehaseid ja ladusid,
müügikohti ja „Alko“-nimelisi restoraane
ning õllepoode. „Alkoholi-liike“ puhaskasut
määratakse 35% karskustööks, alkoholikute
hooldamiseks, salaveo takistamiseks jne.,
35% — riigituludeks ja 30% — kogukonda-
dele, kus ei müüda alkoholi. „Alkoholi-liike“
eesmärgiks ei ole ainult tulude saavutamine,
vaid ka alkoholitarvituse reguleerimine.
Kogutud andmetel oli keskmine alkoholitar-
vitus Soomes elaniku kohta 1936. a. 1,20 l.
(1935. a. 1,17 l) 100%-st alkoholi.

Kodus on lubatud valmistada omatarvi-
tuseks õlut (mallasjuoma) ja veine kääri-
mise teel marjadest, puuviljast või muist
taimeosadest. See valmistus ei käi maksu
alla (Laki väkijuomista § 83) ja seda ei
ole piiratud.

Kodus-valmistatud alkoholjookide koguse
kohta ei leidu statistilisi teateid. Eriti suurt
osa üldises tarvituses neil jookidel ei ole.

Alkoholjoogest tarvitatakse koguselt roh-
kem õlut, siis viina, teisi kangeid jooke ning
veine (1):

	1936	1935	1934
Õlu	16 982 500	13 729 000	11 428 600
Viin	6 648 600	6 878 600	8 903 900
Teised kanged j.	1 865 600	1 910 200	1 805 900
Veinid	985 400	697 000	484 600

Alkoholjookide müük on piiratud järgmi-
selt: jaemüük (väljaviimiseks) võib toimida
äripäevadel k. 10—15. Alkoholi ei ole luba-
tud müüa pühapäevil, pühade eel- ega järel-
päevil, kogu nädala jooksul enne lihavõtet,
30. apr. ja 1. mail, 20.—22. juunil, 20.—30.
dets. Maahärral on õigus keelata müüki

turu- või laadapäevil. Alkoholi ei saa müüa
alla 20-aastasile, sõdureile ega allohvitseridele
ülemuse loata, joobnule või kes on joobnute
seltskonnas. Jaemüügil võib müüa ainult
pudelitekaupa. Restoraanides ja teisis söögi-
või joogikohtades ei saa anda õlut enne k. 9
ja teisi jooke enne k. 12. Tuleb lõpetada ½
tundi enne joogi- või söögikoha sulgemist.
Jaemüügil ei tohi alkoholjooke müüa võlgu
või pandi vastu.

Salajane piirituse sissevedu on viimaseil
aastail vähenenud tunduvalt, sest valveapa-
raat on kõvenenud ja ka karistused ei ole
kerged. 1935. a. konfiskeeriti 85 040 l ja
1936. a. — 103 705 l.

Alkoholjookide valmistamismaksuna (val-
mistevero) saadi Smk.:

	piirituselt viinalt marjaveinidelt õlut		kokku		
1936	76 033 848	—	1 147 656	56 657 681	137 509 070
1935	71 750 915	18 104 082	901 980	45 368 865	138 281 772
1934	87 387 126	16 186 878	588 806	37 873 231	118 806 907
1933	45 513 109	12 717 008	944 084	26 295 577	84 869 778

Riigitulud alkoholjoogest:

	1933	1934	1935	1936
Tollid	20 662 777	26 645 357	26 552 614	29 354 555
Maks konf. piirituselt	—	6 273 668	2 160 990	3 669 885
Piiritusval- mist.-maks	45 513 109	57 387 126	71 750 915	76 033 848
Viinavalm- maks	12 717 008	16 186 576	18 104 082	—
Marjaviina- valm.maks	344 084	586 806	901 980	1 147 656
Õluvalmist- maks	26 295 577	37 873 231	45 368 865	56 657 681
Kontrollim- maks	661 718	813 388	1 709 705	1 877 172
Alko tulu- maks	33 061 090	31 817 885	66 322 248	82 160 541
Alko ülejää- gid eelm. aastast	53 169 413	102 004 298	137 970 249	138 785 604
Alko osatä- hed	2 099 860	2 099 860	2 099 860	2 099 860
	194 525 696	291 687 690	382 986 448	391 786 802

LEEDU. „Pienocentrse“ tegevus 1937. a. — Activity of „Pienocentras“ in 1937.

1937. a. „Pienocentrse“ tegevus näitas tõusu — ettevõtte sai piimasaaduste ja muude väljaveost üle 47 milj. lit, mis moodustab 22,6% Leedu üldväljaveost.

Hoolimata põuast 1937. a. suvel, mis mõjus kahjustavalt piimatoodangule, tõusis kokkutoodud piimakogus 420 milj. kg-le 1936. a. 389 milj. kg vastu, s. o. 8%. Mõnedes ringkonnas on see tõus eriti märgatav: Kaunase ringkonnas 42%, Seinäis — 32%, Klaiapedamaal — 25%. Iga 100 ha haritud maa kohta toodi meiereidesse 11,127 kg piima 1936. a. 10,306 kg vastu.

Piimasaaduste sisetarvitus tõusis: 1936. a. „Pienocentras“ müüs Kaunases 6,6 milj. kg koort ja piima, 1937. a. juba 13 milj. kg. Mis puutub võisse, tarvitab elanikkond enam esmaklassilist võid, mis olevat seletatav rahvaostujõu kasvamisega.

Leedu või headus näitas tõusu. 1936. a. kõrgema sordi või moodustas 84% või üldväljaveost, 1937. a. — 89%. Tegelikult müüakse välismaale ainult kõrgema sordi võid.

Koguselt suurenes või väljavedu 5%, kuid väärtuselt — 14%. Eriti aasta lõpul saa-

vatasiid hinnad kõrgpunkti. 1938. a. algul saadud hinnad olid kõrgemad kui 1937. a.

Suurimaks leedu või ostjaks on Inglise — 69,2%, järgneb Saksa 16%-ga.

Aktuaalseks probleemiks Pienocentrsele on ühtlustada piimatootmist suvel ja talvel. Senine ebahütlane varustamine oli ebasoodus kogu võikaubandusele.

Munade väljavedu, mis toimub ka peamiselt Pienocentrse kaudu, tõusis 1937. a. 74,15 milj. tk., s. o. 10,5%. Ka siin seisab esikohal Saksa — 19,6%-ga, Tšehhoslovakkia — 6% ja Šveits — 2,9%. Parimad väljaveokuud olid apr., mai, juuni, milliste jooksul veeti välja ligi 60% üldväljaveost.

On suurenenud piimpulbri ja kondenspiima valmistus; sisemaa-tarvitust rahuldatakse täiel määral omasaadustega.

Eriharu Pienocentrse tegevuses moodustavad puuviljamüük ja puuviljajookide valmistus. 1937. a. veeti välja ligi 5 000 tsn. puuvilja.

Leedu Panga (Lietuvos Bankas'e) tegevus. — Activity of Lietuvos Bankas.

1. II 38 moodustas Leedu Panga bilanss rohkem kui aasta eest ja 53 milj. lit. ehk 225,6 milj. lit, s. o. 11 milj. lit. ehk 5% 30% rohkem kui 2 aastat tagasi.

Leedu Panga bilansid (milj. lit.).

Aktiva:	Kullafond	Hõbedafond	Allum. raha	Välisvaluuta	Diskont.	Laenu	Väärtpab.	Teised aktiivid	Bilanss
31. I 1938	79,08	11,98	2,36	0,91	99,70	17,00	3,37	11,77	225,57
31. XII 1937	79,04	10,67	2,30	1,87	102,37	17,05	3,08	12,47	229,57
31. XII 1936	78,10	5,27	2,48	4,08	91,73	13,64	6,05	12,81	209,11
31. XII 1935	36,14	2,63	2,53	9,91	91,02	11,99	7,23	9,41	170,91
31. XII 1930	39,39	2,92	1,40	86,32	88,82	13,00	—	11,15	242,80
31. XII 1922	15,19	—	—	17,95	8,57	—	—	2,15	43,86

Passiva:	Aktia-kapital	Tagavara-kapital	Rahakäht käibel	Hoiu-summ	Depositiid	Teised passivid
31. I 1938	12,00	2,48	117,07	59,49	23,83	5,70
31. XII 1937	12,00	2,48	116,56	58,99	32,76	6,78
31. XII 1936	12,00	2,40	110,35	41,52	36,49	6,85
31. XII 1935	12,00	2,30	103,50	25,77	20,01	7,33
31. XII 1930	12,00	1,53	117,16	27,37	75,30	9,42
31. XII 1922	10,94	—	30,88	—	0,24	2,30

Leedu Panga läbikäik, tulud ja kulud (milj. lit.)

	Bil.-summa Bl. deits.	Aasta- läbikäik	Kulu				Dividend
			Tulu	Üld.	Admhn.	Puhastulu	
1937 . . .	501,46	5 565,4	7,59	6,19	8,83	1,40	8%
1936 . . .	441,68	4 781,8	6,19	5,37	3,70	0,82	6%
1935 . . .	414,76	4 417,2	6,40	5,55	3,85	0,84	6%
1930 . . .	441,15	6 094,6	9,66	7,36	4,55	2,80	12%
1929 . . .	203,07	1 804,0	3,85	2,85	2,51	1,00	7½%

Aktiva poolel suurenesid: kullafond 79,1 milj. lit-le (aasta eest 74,6 milj. lit.), hõberaha — 11,4 milj. lit. (5,5 milj. lit.), diskont — 100 milj. lit. (91 milj. lit.), laenud — 17 milj. lit (13,7 m. l.); vähenesid: välisvaluuta 0,91 milj. lit-le (3,2 milj. lit.), väärtpaberid — 3,4 milj. lit. (6,1 milj. lit.) ja teised aktivad — 11,8 milj. lit. (17,8 milj. lit.).

Passiva poolel käibel olev paberraha ulatus 117,1 milj. lit. (e. a. 111,6 milj. lit.) ja deposiidid — 88,3 milj. lit. (aasta eest 82,1 milj. lit.).

1. II 38 oli raha käibel (paberraha ja vahetusraha) 138,8 milj. lit., aasta eest 128,3 milj. lit. ja 2 aasta eest — 120,5 milj. lit.

1. I 38 anti Leedu Panga poolt krediite põllumajandusele 50 milj. lit. ehk 42% rohkem kui 1. I 37. Metsamaterjali töötlemiseks ja väljaveoks anti laene 5 milj. lit.

Leedu kaubanduslikud läbirääkimised välisriigega.

Lithuanian Trade Negotiations with Foreign Countries.

Hiljuti peeti Berliinis Leedu-Saksa kaubanduslikke läbirääkimisi mõningate vahepealtekkinud raskuste ja kaubanduslepingu täitmiseiga seosesolevate küsimuste lahendamiseks. Peamiselt leidis käsitlemist Leedu-Saksa kaubavahetuse tasakaalustamisküsimus, kuna kontingendi aasta esimesel poolel Saksa on Leedust ostnud märgatavalt vähem, kui sinna müünud. Järgnevalt on esitatud andmeid Leedu-Saksa kaubavahetuse kohta 1937. a.:

Leedu vedas välja Saksa elusloomi 10 933,2 tuh. lit. väärtuses, toitaineid — 14 698,9 tuh. lit., tooraineid ja poolvalmis-saadusi — 8 278,5 tuh. lit., valmis-saadusi — 518,6 tuh. lit., kokku 34 479,3 tuh. lit. väär-

(aasta eest 2,7 milj. lit.). Samuti anti rohkem laenu kaubandusele, tööstusele ja krediitasutisile.

Leedu Panga poolt antud laenud.

	Milj. lit.			%		
	1. I 38	1. I 37	1. I 36	1. I 38	1. I 37	1. I 36
Põllumajandus . . .	50,47	50,19	44,88	42,26	47,51	42,44
Metsakaub.-tööstus . . .	5,12	2,65	3,28	4,29	2,51	3,17
Tööstus	30,67	27,72	31,84	25,68	26,24	30,82
Kaubandus	9,95	5,61	5,70	7,83	5,31	5,52
Krediitasutised	16,20	13,90	15,42	13,57	12,59	14,93
Teised	7,61	6,16	2,19	6,37	5,84	2,12
	110,42	105,63	103,81	100,00	100,00	100,00

12. II toimus Leedu Panga aktsionäride peakoosolek. Esitatud aruandest nähtus, et bilansisumma moodustas 501,4 milj. lit.; 1937. a. üldläbikäik oli 5 565 milj. lit., sellest olid kõrgemad panga kestusel ainult 1930. ja 1931. a. läbikäigud.

1937. a. bruto-tulud olid 7 592 873,56 lit. Kulusid oli aasta jooksul 6 192 873,56 lit., mahakirjutusi 1,41 milj. lit, seega saadi puhastulu 1,40 milj. lit.

Puhastulu ositati: 10% ehk 140 000 lit. tagavarakapitali, 8% ehk 690 000 lit. määrati aktsionäride dividendiks, 24 000 lit. tantjeemina panga valitsusele, 6 125 lit. tantjeemina panga nõukogule, 50 000 lit. lisatasudeks pangaametnikele, ülejäänud osa anti üle riikikassale.

tuses. Samal ajal vedas Saksa välja Leetu elusloomi 51,7 tuh. lit. väärtuses, toitaineid — 420,5 tuh. lit., tooraineid ja poolvalmis-saadusi — 7 825,2 tuh. lit., valmis-saadusi — 38 494,1 tuh. lit., kuldja hõbedat — 129,4 tuh. lit. kokku 46 380,9 tuh. lit. väärtuses.

Peetud läbirääkimiste tulemusena kohustub Saksa suurendama puumaterjali-, jahu-, veiste, lihaoste Leedust tekkinud passiivsuse vähendamiseks. Läbirääkimiste ajal korraldati ka suvitajate liiklemisküsimus. Saksa lubab sel aastal sõita samal arvul suvitajail, nagu eelmiselgi, võimaldades võtta kaasa üldsummas R.M. 800 000.

Veebr. kirjutati alla kaubavahetusproto-

kollide Leedu ja Taani vahel. Nagu eelmisilgi aastail alates 1934. a., sõlmitakse aastane kokkulepe tasakaalustatud kaubavahtuse põhimõttel. Siiski lõppes 1937. a. Leedule passiivselt 4 247,8 tuh. lit. Leedu vedas välja Taani elusloomi 1 035,3 tuh. lit. väärtuses, toitaineid 61,5 tuh. lit., tooraineid ja poolvalmissaadusi 1 324,6 tuh. lit., valmissaadusi 235,4 tuh. lit., kokku 2 655,3 tuh. lit. väärtuses. Taani vedas välja Leedu elusloomi 18,6 tuh. lit. väärtuses, toitaineid 892,0 tuh. lit., tooraineid ja poolvalmissaadusi 1 419,4 tuh. lit., valmissaadusi 4 600,1 tuh. lit., kokku 6 930,1 tuh. lit. väärtuses.

M. a. Leedule passiivne kaubandusbilanss on osalt tingitud erilistest põhjustest ja mitte kokkuleppe konstruktsioonist. Üheks peamiseks põhjuseks oli asjaolu, et küllalt täh-

tis hobuste kontingent jäi täiel määral kaustamata hindade tõusu tõttu siseturul. Seks aastaks on kontingente pisut muudetud — Leedu võib vedada välja hobuseid sel arvul, nagu see toimus varem aastail, arvatud välja e. a., samuti ta võib vedada rohkem välja pooltöötletud ja töötletud metsamaterjali. Taanist veetakse rohkem sisse tsementi ja masinaid. Ehkki uus kokkulepe kirjutati alla veebr., loetakse ta jõustu- nuks alates 1. I.

Samuti on peetud läbirääkimisi kaubanduslepingu pikendamiseks Belgiaga. 1937. a. Leedu vedas välja Belgiasse 7,8 milj. lit. väärtuses, vedades samal ajal sisse 16,7 milj. lit. väärtuses. Nüüd pihitakse seda passiviteeti tasakaalustada. Praegukehtiv kokkulepe lõpeb 30. IV s. a.

ITAALIA

Itaalia väliskaubandus 1937. a. riikide järgi.

Italian Foreign Trade in 1937 by Countries.

Toome siin Itaalia Statistika Instituudi andmed sisseveo kohta mõningatest riikidest ja väljaveo kohta nendesse 1937 a.

	Sissevedu		Väljavedu		Sissevedu		Väljavedu		
	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	
	(tuh. liirides)				(tuh. liirides)				
Albaania	61 425	29 116	39 254	29 760	Rootsi	165 089	80 926	107 600	93 970
Austria	630 679	370 497	288 903	193 438	Šveits	411 208	232 629	506 914	345 464
Belgia-Luksemb.	191 096	111 240	137 160	46 990	Türgi	98 299	53 192	123 846	26 540
Bulgaaria	75 878	28 891	45 412	3 299	NSVL	100 186	154 854	9 466	9 153
Tšehhoslovakkia	274 709	49 717	187 562	58 610	Ungari	410 166	220 308	200 529	116 632
Taani	54 259	7 042	62 346	12 532	Hiina	58 960	29 942	58 140	32 335
Eesti	6 582	..	6 353	..	Jaapan	30 308	15 219	17 595	14 906
Soome	61 230	..	82 371	..	Briti-India	488 387	138 458	143 603	50 049
Prantsuse	437 557	127 521	437 732	194 206	Briti-Malai saared	255 043	49 001	21 501	4 591
Saksa	2 571 778	1 616 861	1 502 394	1 035 863	Alžiiir	27 291	3 989	9 516	4 285
S.-Briti ja P.-Iiri	540 894	52 466	639 541	156 683	Egiptus	233 338	85 797	307 774	96 290
Kreeka	66 429	6 733	83 535	12 450	Maroko	106 352	40 955	41 007	26 263
L.-Slaavia	253 776	69 095	182 475	45 309	Tunis	77 628	34 084	27 986	12 882
Norra	97 056	24 734	51 518	15 942	L.-Aafrika Unioon	80 961	27 919	94 303	17 469
Läti	5 420	..	4 444	..	Argentiina	1 052 965	178 199	402 477	160 305
Leedu	2 332	..	5 017	..	Brasillia	157 084	137 379	84 670	62 325
Poola-Danzig	295 628	77 306	102 769	77 805	Kanada	62 820	33 117	47 198	14 275
Portugal	49 135	10 246	32 111	5 163	Tšiiili	190 691	102 035	40 065	15 237
Rumeenia	390 831	220 751	131 719	20 911	P.-Am. Ühendr.	1 511 126	895 139	782 856	549 875
Hispaania	120 668	44 437	56 542	18 148	Uruguay	61 326	34 411	56 592	28 806
					Austraalia	475 745	58 023	60 230	16 144
					Teised maad	1 073 140	301 031	530 693	191 709
					Holland	122 883	45 642	129 893	23 066
					Kokku	13 488 803	5 882 742	7 848 807	3 829 875

A/S. „Ühiselu“ trükk, Tallinn, 1938.